

Obžalovanja vredni slučaji

Velika tatvina denarja. V Novi vasi pri Mariboru so odkrili veliko denarno tatvino. Ko je vzel vpokojeni železničar Anton Kocbek škatlo iz omare, v kateri je hranil denar, je v strahu opazil, da je prazna. O tatvini je koj obvestil orožnike v Studenčih. Žandarmerija je aretirala skupno z mariborsko policijo kot krivca Kocbekovega nečaka Fr. Marin, brezposelnega trgovskega pomočnika. Prijeti je priznal, da je izmaknil Kocbeku najprej znesek 600, drugič pa 1000 din. Slednjič je vzel iz škatle še preostanek 35.000 din. Z nakradnim denarjem si je nabavil pohištvo in se je pred 14 dnevi celo oženil. Žandarmerija je dobila pri tatu samo še 800 din, vse drugo je že bil zapravljen.

Kaznjeneц pobegnil. Alojzij Babič, 33-letni kaznjeneц, je prestajal večletno ječo v Mariboru in bi bil spuščen na svobodo 6. oktobra 1940. Te dni pa je Babič, ki je doma iz Krčevine pri Mariboru, pri delu v mariborskem mestu pobegnil in se skrnil neznano kam.

Še en kaznjeneц pobegnil. Zgoraj poročamo, da je uspel pobeg v svobodo od dela kaznjencu in drznemu vlomilcu Babiču, ki je prestajal daljšo kazen v mariborski kaznilnici. Babičev vzgled je navdušil za svobodno življenje vlomilca Franca Črepinko iz Sp. Polskave. Črepinko je bil obsojen na večletno ječo. Imenovani je zadnje dni porabil ugodno priliko pri delu izven kaznilnice in je pobegnil neznano kam. Črepinko je bil že večkrat predkaznovan in je strokovnjak za vlome v trgovine. Pobegla kaznjenca se bosta kmalu javila s kakimi večjimi vlomi in tatvinami.

Prijet požigalec lastne domačije. Na Kapli na Kozjaku je nočni ogenj uničil domačijo posestnika Antona Pungartnik. Škodo cenijo na 80.000 din, zavarovalnina, ki bi naj pomogla požigalcu iz dolgov 35.000 din, znaša 65.000 din. Pungartnik je sklenil zavarovanje šele marca in je premijo takoj plačal. Takoj po požaru so za-

čeli ljudje govoriti, da gre za požig zaradi pohlepa po zavarovalnini. Orožniki z Remšnika so zasledovali ljudske govorce in so hitro imeli zločinca. Moža je izdala lastna žena Antonija, ki je izpovedala pri zasliševanju, da ji je mož zaupal teden pred požarom, da bo podtaknil ogenj in pospravil zavarovalnino. Ženina izpoved je prisilila konečno tudi moža k priznanju, da je vtaknil v slamnato streho na gospodarskem poslopju prižgano gobo, ki je tlela do ponoči, dokler ni dotlela do slame, ki se je vnela in je zajel ogenj celo domačijo. Požigalec je rešil iz hleva živino. Radi požiga bi bilo skoraj ob življenje osem ljudi, ki so spali deloma v hiši, deloma v gospodarskem poslopju. Prvi se je prebudil tesar Franc Duler, ker ga je opeklo goreče seno po roki. Hitro je poklical svojo ženo, tovariša Pogorevca, njegovo ženo in otroka, potem pa še prevžitkarja Henrika Helbla, kateri je spal v hiši. Z veliko težavo so rešili Helbla, njegovo ženo in hčerko. Orožniki so zaprli Pungartnika ter njegovo ženo in so ju izročili v sodne zapore v Marenberg.

Krvav napad na obrtnika. Zvečer je bil napaden 34 letni kolar Anton Gaber iz Ljubije pri Mozirju. Neznanec ga je zabolal trikrat z nožem v prsa, trebuh in

v desno nogo. Težko ranjenega so oddali v celjsko bolnico.

Vlom v pisarno banovin, kmetijske šole. V Poljčah na Gorenjskem je bilo v noči na 1. junij vlomljeno v pisarno banovinske šole. Tat je odnesel 300 din ter nekaj kolekov. Po pisarni je vse prebrskal in je s ponarejenimi ključi odprl vse ključavnice in predale. Po Gorenjskem in posebno po okolici Begunj je bilo v zadnjem času izvršenih več vlomov, ki so ostali še vsi nepojasnjeni do danes.

Slovenska Krajina

Slovesna otvoritev novega okrožnega sodišča v Soboti. Dne 1. junija je bilo v Soboti slovesno otvorjeno novo okrožno sodišče. V veliki dvorani novega okrožnega sodišča so se zbrali ob 10. uri vsi uradniki novega sodišča s predsednikom in državnim tožilec ter z zastopniki drugih soboških uradov, organizacij in ustanov. V dvorani zbrani je pozdravil novi predsednik sodišča dr. F. Žiher. Za predsednikom so še govorili: državni tožilec dr. A. Juhart, poslanec Benko, član banskega sveta Bajlec, mestni župan Hartner in zastopnik odvetnikov dr. Vadenal. Vri govorniki so izvedli veselje radi otvo-

Oče križanke

V Kapskem mestu v južni Afriki je umrl Viktor Orille, eden izmed mnogih neznancev, ki bi se jim pa svet moral zahvaliti za pomembne izume. Orille je namreč oče križanke. Pri neki avtomobilski nesreči je Orille zakrivil smrt neke ženske in so ga zaradi tega obsodili na daljši zapor. Da bi si tu krajšal čas, si je izmislil novo igro: postavil je besede in stavke na kariran papir, tako da so se križale, in nekega dne je odkril, da je mogoče na ta način sestaviti zanimive uganke. Njegov sistem je zaslovel najprej pod angleškimi imenoma »puzzle«. Ko je zapustil ječo, si je bil zaslužil že celo premoženje. Sedaj je umrl popolnoma osamljen v starosti 75 let.

Januš Golec:

Ponarejevalci

Po pripovedovanju strica z Dravskega polja iz pretekle in sedanje dobe

VII. poglavje

Sprava

Svetlikanje z žepno svetilko skozi streho pri Starošinčanu je hudo oplašilo mojstra. Po pobegu v Maribor se tudi v mestu ni čutil varnega v domnevi, da so njegovi po zakonu strogo prepovedani ponarejevalni poskusi razkrinkani in so mu že najbrž od oblasti poslani zasledovalci za petami.

Prav od srca si je oddahnil, ko je zagledal v Mariboru na Kralja Petra trgu Jurija Potočnika. Stari zvitez se je potajil ter napravil, kakor bi ne bil zazijal med njima prepad surove prekinitve medsebojnih odnošajev. Mojster je spredel, da se je zanesel doslej lahko najbolj na Jurija, ki je kakor on hudo bolan na ponarejevalni strasti. Kar meni in tebi nič je segel Potočniku v roko in mu je potožil, kako mu ni bilo več obstanka pri Starošinčanu. Najbrž je razstrosil sam hišni gospodar po vasi, s čim se ukvarja noč in dan njegov skrivnostni gost.

Radovedneži ali ovaduhi so bili tolikanj drzni, da so ga opazovali v noči skozi luknjo na strehi ter svetili po njegovih ploščah z električno lučjo. Moral je pobegniti z dežele v mesto, kjer se pa počuti še veliko manj varnega.

Rupnik se je hotel za vsako ceno prilizniti Juriju in ga pretentati na svojo stran. Spomnil ga je na zvežnje potvorb italijanskih bankovcev, katere je videl itak sam pri Starošinčanu. Posrečilo se mu je, da je spravil te falzifikate po prijatelju v Ljubljano. Iz Ljubljane so poromali srečno v Trst, kjer jih kroži mnogo nemoteno v prometu. Že prva izdaja potvorenih lir mu bo vrgla lep dobiček. Samo potrpeti bo treba, da zberejo prijatelji na italijanski strani iz falzifikatov pravi denar in mu prinesejo prav izdaten delež.

Mojster je še razlagal obširno o naglem napredovanju njegove tiskarske iznajdbe, katero bo dobro prodal po patentiranju ter se bo oskrbel z izkupičkom za vse življenje. Na dušo zakleto je obljubil Juriju od iznajdbe sto tisoč dinarjev, če mu oskrbi na deželi kako prav varno ter prikrito stanovanje, kjer se bo ukvarjal nemoteno z veliko obetajočimi poskusi.

Laskave besede in visokoletni obeti iz ust mojstra so koj premamili dobričino Jurija. Pozabil je

ritve okrožnega sodišča in so se zahvaljevali vsem, ki so pripomogli, da se je središče Slov. Krajine Sobota osamosvojila v sodnem ožrju. Izmed občinstva sta se zahvalila za ustanovitev novega okrožnega sodišča g. Vezir in Čeh. Ob igranju državne himne so se številni zbrani razšli. Soboško okrožno sodišče je pričelo z 20-rtvijo redno poslovanje.

*

Usoda vodilnih boljševikov

Pred nekaj dnevi je bilo v Moskvi na smrt obsojenih in takoj ustreljenih 18 višjih uradnikov. Smrtna kazen jih je doletela, ker so baže pripravljali prevrat. Daje je tajna policija odstavila in zaprla ljudskega komisarja za poljedelstvo Roberta Eich, ki je zadnji stari boljševik in član komunistične stranke od leta 1905 dalje.

Ob priliki ravnokar omenjenih najnovejših primerov Stalinove nenasitne krvoločnosti so objavili poljski časopisi statistiko sovjetskih ministrov, diplomatov in visokih uradnikov, ki so bili zadnje čase zaprti, ustreljeni in izgnani v Sibirijo.

Fotografija najbolj žalostne statistike

Od dosedanjih treh predsednikov sveta ljudskih komisarjev (ministrskih predsednikov) je Lenin mrtev, Rikova so ustrelili, Molotov je še na svojem mestu. Od treh dosedanjih komisarjev za zunanje zadeve je Trocki izgnan, Čičerin mrtev, Litvinov pod sumom, saj so do zdaj spravili s poti že tri njegove namestnike in svetovalce: Krestinskega in Karahana so ustrelili, Sokolnikova obsodili na deset let ječe. Od policijskih komisarjev GPU (tajne policije ali čeke) je Džerdinski mrtev, Menšinskega so zastrupili, Jagodo ustrelili. Prvi komisar za državno obrambo, vojni minister, Krilenko je zaprt. Njegov naslednik Trocki živi v izgnanstvu, tretji, Frunse, je umrl zaradi nevarne operacije, h kateri ga je policija prisilila. Kakšen je položaj sedanjega vrhovnega poveljnika

rdeče vojske, maršala Vorošilova, je težko reči. Do zdaj so odstranili šest njegovih pomočnikov: maršala Tuhačevskega so ustrelili, Gamarnik se je tej usodi izognil s samomorom, maršal Jegorov, admiral Viktorov in Orlov ter general Alksnis so v zaporu.

Od komisarjev za težko industrijo je Ordžonikidze mrtev, Mežjauk zaprt, komisarjat vodi zdaj Kaganovič. Od podkomisarjev so Piatakova ustrelili, Savjenjagina pa zaprla. Prejšnji komisar za splošno industrijo Ljubimov je v preiskovalnem zaporu. Komisar za lesno industrijo Lobov je zaprt, njegovega naslednika Ivanova so ustrelili, sedanji komisar Rišov pa je zadnje čase predmet hudih napadov in pričakujejo, da bo v kratkem aretiran.

Od dosedanjih komisarjev za promet so vsi zaprti: Rudzutak, Ruhimovič in Babulin. Dolgoletni komisar za rečni promet Pahomov je v ječi.

Posebno žalostna je zgodovina poštnega komisarjata. V zadnjem času so ga vodili Rikov, ki so ga ustrelili, Chalepski, ki je v ječi, in Jagoda, ki so ga utrelili. Od prednikov sedanjega komisarja za državna posestva, Jurkina, so Ivanova ustrelili, Kalmanovič pa je v ječi. Prav tako se je zgo-

GOSPODINJE!

Navodila za vkuhanje dobite v raznih strokovnih knjigah. Pišite po ponudbo. — Papir in vse druge potrebsčine dobite po ugodni ceni pri nas. Radi bi Vam postregli. Oglasite se pisмено ali osebno v prodajalnah Tiskarne sv. Cirila v Mariboru ali Ptuj.

dilo s prednikom sedanjega finančnega komisarja Čubarja: Hrisko je bil ustreljen, Brjuhanov je v ječi. Prejšnjega komisarja za zunanjo trgovino Rosenholza so ustrelili, Weitzer, prejšnji komisar za domačo trgovino, je v ječi, prav tako tudi prejšnji pravosodni komisar Kričkov. Zaprti sta tudi oba prejšnja komisarja za državne dobave Koljcov in Popov.

Od vseh sovjetskih ministrov ni niti enega, o katerem ne bi strivna policija trdila, da je v njem z vednostjo komisarja samega razpredena protisovjetska propaganda. Zato ni čudno, da ni od bivših sovjetskih ministrov (ljudskih komisarjev) niti eden prost, marveč so vsi ali zaprti, ali pa so jih postrelili.

Društvene vesti

Vurberg. Na Vnebohod in na sledečo nedeljo so igralci prosvetnega društva predstavljali zgodovinsko igro »Črni križ pri Hrastovcu«. Imeli so lep gmoten in moralen uspeh. Prišlo je mnogo ljudstva tudi iz sosednih župnij, iz sanatorija je prišlo nad 30 oseb, med njimi bratje Srbi in Rusi. Tudi potomec Herbersteinov, grof Hubert z gospo je bil navzoč. Kar čudilo so se, ker so se naš fantje in dekleta, ki od jutra do večera trdo delajo, tako spretno kretali na odru. Zanimanje za igro je bilo zelo veliko, ker je igra iz naših krajev. V igri nastopi tudi Jurij grof Stubenberg, graščak na Vurbergu. Grof Stubenberg so posedali Vurberg nad 150 let. Glavno vlogo v igri pa igra Margaret Herberstein, graščaki-

nja v Hrastovcu, in njen sin Friderik. Zanimivo za ljudstvo je bilo tudi to, ker so videli na pozorišču žive konje, jezdece, vprego s kočijo in celo kozla. Žalostilo nas je le to, ker je predsednik društva Viktor Gašparič, ki je vodil vso prireditev ter je imel glavno skrb, bil vsled bolezni — malarije — odsoten. Želimo mu vsi skorajšnjega zdravlja!

Sv. Jerij ob Ščavnici. Fantovski odsek si je naročil nove kroje, čeprav z velikimi žrtvami. Nekaj članov bo menda že na Telovo nastopilo v njih. Tudi za ljubljanski tabor se z vnemo pripravljajo. Fante najbolj navdušuje dejstvo, da je ta mednarodni tabor pod kraljevim pokroviteljstvom in da se bo tabora udeležil knez

vse, kar je bilo med njima sovražnega. Najel je stanovanje pri kmetu v Slovenji vasi na Dravskem polju. Novi stanodajalec se je pripeljal z vozom v Maribor po Rupnika in ga je potegnil s težko prtljago vred na svoj dom.

Priprava papirja za dolarje

V Slovenji vasi je ostal Jurij pri mojstru ves teden. Pri tej priliki mu je učitelj natančno razkazal, kako bo posnel v kratkem ameriški dolar, kateremu je bil doslej le malokdo kos.

Pri dolarju povzročča ponarejevalcu največ preglavic in nepremostljive težkoče papir, na katerega je tiskan denar. Dolarskega papirja ni dobiti nikjer. Skušal ga bo ponarediti z raznimi najfinejšimi pripomočki in s papirjem, katerega se poslužujejo za izdelavo bankovcev drugih držav.

Rupnik je kupil v Mariboru žensko svilen obleko. Iz te je pulil nitke, jih mazal na lahno z voskom in jih lepil drugo za drugo na papir.

Pripravljanje papirja za dolarje je eno najbolj zamudnih del in traja toliko potrpežljivosti, kakor jo znore samo najbolj strasten ponarejevalec.

Na dolarskem papirju je res videti, kakor bi bil prevlečen z najtanjšimi raznobarvnimi svilenimi nit-

mi. Te nacufane in ovoščene nitke je naleplj. I mojster z vso natančnostjo dober teden in je še zelo malo naredil.

Potvarjanje papirja za dolarje je Juriju po osmih dneh toliko presedalo, da je prepustil mojstra nadaljnemu angelskemu potrpljenju in se je lotil svojih poslov.

Mojstra na delu

Javna tajnost je bila, da sta na Dravskem polju kar dva mojstrska ponarejevalca na delu. Treba samo enega povabiti, mu dati stan ter hrano in denarja ti napravi, kolikor hočeš. Ljudem je bilo obče znano, kdo vse si je že pomagal z narejenim denarjem.

O ponarejevalcih niso govorili samo moški, celo ženske in šoli odrasla mladina. Marsikatera gospodinja je poklicala k sebi na dom Jurija, da bi ji poslikal hišo. Kakor hitro se je odzval ter prišel, je že tudi moral poslušati prav mile prošnje, naj ji namala na papir nekaj takega, čemur pravijo denar in za kar se dobi vse.

Nekateri boljši gruntarji so mu ponujali v uk za fotografiranje svoje sinove s postranskim namenom, če ga bo vzel, bo dečko že tako postrani poškilil, kako slika mojster bankovce. (Dalje prihodnjič)

Sedem prstov na eni roki

V Sorrentu pri Neaplju v Južni Italiji je rodila neka 30 letna Eliza Barbeta dete ženskega spola s sedmimi prsti na obeh rokah in nogah. Mati in otrok sta sicer zdrava.

Srebrna gora v Boliviji

V pravljicnih knjigah se včasih bere o zlatih in srebrnih gorah, kakršnih ni narava ustvarila nikjer na svetu. Vendar pa stoji v Boliviji v Južni Ameriki srebrna gora, ki zasluži svoj naziv tudi v resnici. To je 1700 metrov visoki vršac Cerro de Potosi, kjer kopljejo srebrno rudo že od 17. stoletja. Po strokovnih cenitvah je dala gora doalej za 38 milijard plementih rud.